

ORGANIZACJA I PROWADZENIE SZKOŁY DLA RODZICÓW

AGNIESZKA KAMIŃSKA-NOWAK

- Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu

Literatura podstawowa:

1. Bień A. (red.): Opieka nad kobietą ciężarną. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
2. Bręborowicz G.H. (red. nauk.): Położnictwo i ginekologia, t. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010
3. Bręborowicz G.H. (red.): Ciąża wysokiego ryzyka. Ośrodek wydawnictw naukowych, Poznań 2010
4. Dmoch-Gajzlerska A., Drews K., Leszczyńska-Gorzela B.: Kardiologografia kliniczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010
5. Dmoch-Gajzlerska E. (red.): Ultrasonografia dla położnych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014

Literatura uzupełniająca

1. Fijałkowski W.: Poród naturalny po przygotowaniu w szkole rodzenia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002
2. Makara-Studzińska M., Iwanowicz-Palus G. (red.): Psychologia w położnictwie i ginekologii. Biblioteka położnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
3. Wielgość M.: Diagnostyka prenatalna z elementami perinatologii. Wyd. Via Medica, Gdańsk 2009
4. Bręborowicz H., Sikora J., Markwitz W.: Kardiologografia. OWM, Poznań, 2009
5. Chołuj I.: Urodzić razem i naturalnie. Źródła Życia, Mszczonów 2008
6. Iwanowicz-Palus G. (red.): Alternatywne metody opieki okołoporodowej. Biblioteka Położnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012

Rodzaje szkół rodzenia

Szkoły rodzenia szpitalne

Szkoły rodzenia prywatne

Szkoły rodzenia refundowane przez samorządy

Edukacja grupowa prowadzona przez Położne POZ na zasadzie szkoły rodzenia

Kanały komunikacyjne

Komunikat
Kod -symbole
treści edukacyjne
Kanał środki
medialne

Nadawca-
położna-
pedagog
zaufanie
wiarygodność
autorytet

Odbiorca –
ciążarna,
partner

Szkoła Rodzenia w szpitalu

- W większości szpitali znajdziemy szkołę rodzenia. Mogą być zwykłe zewnętrzne firmy, które są podnajmowane przez placówki medyczne lub częściej prowadzące to położne z oddziału położniczego.
- Nie należy łączyć ich z Narodowym Funduszem Zdrowia i ubezpieczeniem społecznym.
- Zwykle ciężarna nie płaci za przygotowanie do procesu rodzenia, ale nie oznacza to, że w ogóle są to zajęcia darmowe.
- Koszt prowadzenia specjalistycznych zajęć w szpitalnej szkole rodzenia może pokrywać samorząd terytorialny, na którego terenie działa szpital.

Prywatna Szkoła Rodzenia

- Istnieją też szkoły rodzenia działające wyłącznie poza szpitalami położniczymi. W takiej sytuacji trzeba zapewnić sobie wszystko: reklamę, właściwą bazę, doskonały personel.

Formalności

- Formalnie szkołę rodzenia zakładamy jako działalność gospodarczą. W pierwszej kolejności za pomocą Internetu rejestrujesz swoją działalność gospodarczą w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Tym samym zgłaszasz działalność do urzędu statystycznego, który nadaje numer REGON i do urzędu skarbowego, gdzie otrzymujesz NIP.
- Jako przedsiębiorca musisz wybrać jedną z czterech form opodatkowania: rozliczenie na zasadach ogólnych, podatek liniowy, karta podatkowa, ryczałt ewidencjonowany.
- Wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej można złożyć również bezpośrednio w urzędzie gminy zgodnym z miejscem zamieszkania przedsiębiorcy.
- Następnie trzeba załatwić formalności związane z ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym swoich pracowników w ZUS (masz na to 7 dni od daty rozpoczęcia działalności podanej we wniosku CEIDG).
- Jako prężnie działający przedsiębiorca powinieneś założyć firmowe konto w banku oraz wyrobić pieczętkę.
- Jeśli planujesz zatrudnić pracowników na etat, nie zapomnij o swojej działalności poinformować Państwową Inspekcję Pracy.

Ważna lokalizacja i wnętrze

- W przypadku szkoły rodzenia bardzo ważny jest lokal umiejscowiony w pobliżu przystanków komunikacji miejskiej.
- Dobrze, gdy w pobliżu jest bezpłatny parking.
- Profesjonalna szkoła rodzenia powinna mieć minimum dwie przestrzenie i jasne sale:
  - jedną przeznaczoną na ćwiczenia fizyczne,
  - a drugą na zajęcia teoretyczne.

Idealnym rozwiązaniem jest jeszcze dodatkowa szatnia, biuro i gabinet na spotkania indywidualne (np. z położną czy psychologiem).

Zanim zdecydujesz się na wynajem czy kupno konkretnego lokalu, dokładnie sprawdź, czy jest tam dobra cyrkulacja powietrza i czy okna są sprawne. Jest to bardzo ważne, szczególnie w sali do ćwiczeń.

- Jak urządzić takie wnętrza?
- Przede wszystkim postaw na przyjemne dla zmysłów pastele. Ściany i meble powinny być jasne (np. jasnożółte, kremowe, miętowe, błękitne). W tym wypadku raczej zrezygnuj z intensywnych irytujących barw. Ważne, by ciężarne i osoby im towarzyszące czuły się w szkole bezpiecznie i po prostu dobrze.

Specjalistyczne wyposażenie

- Szkołę rodzenia trzeba specjalistycznie wyposażyć. Na zakupy koniecznie wybierz się z położną, która wybierze najlepszy sprzęt i pomoce dydaktyczne.
- W sali do ćwiczeń powinny się znajdować: piłki, maty, worki do siedzenia, drobny sprzęt fitness.
- Sala do zajęć teoretycznych musi mieć rzutnik, laptop i oczywiście gadzety służące do nauki pielęgnacji niemowlęcia.
- Dobrze jest zaopatrzyć się nie tylko w wanienkę, pieluchy i lalki bobasy.
- W szkole rodzenia warto mieć także profesjonalny fantom ciężarnej kobiety (dysponują nimi uczelnie medyczne). Dzięki takim specjalistycznym przedmiotom położne będą mogły doskonale przygotować przyszłych rodziców do porodu i opieki nad noworodkiem

Doskonała kadra

- W szkole rodzenia najważniejsza jest wyspecjalizowana kadra. Bez profesjonalnego przyjaznego personelu, sukcesu raczej nie uda się osiągnąć.. To bardzo ważne szczególnie na starcie, kiedy trzeba zrobić bardzo dobre wrażenie na pacjentkach.
- W szkole rodzenia podstawą zespołu jest położna. Jeśli planujesz prowadzenie kilku grup, a sama położną nie jesteś, będziesz potrzebować przynajmniej dwóch specjalistek od opieki nad ciężarną i przyjmowania porodów.
- Dodatkowo warto zatrudnić też specjalistę fitness, który pomoże ciężarnym zadbać o mięśnie i sprawność fizyczną. Możesz zatrudnić również psychologa, który pomoże pacjentkom psychicznie przygotować się do porodu i wczesnej opieki nad maluszkiem.
- Nie zapominaj o sprawach administracyjnych. W przypadku większej szkoły warto do zespołu włączyć obsługę biura i księgową.

Program

- Szkoła rodzenia powinna działać według konkretnego programu zajęć.
- Przeważnie taki podstawowy kurs składa się maksymalnie z 10 godzinnych lub półtoragodzinnych spotkań.
- W tym czasie trzeba zawrzeć zajęcia praktyczne i teoretyczne.
- Oczywiście program musi opracować specjalista - najlepiej położna w konsultacji z ginekologiem położnikiem.
- Warto wzbogacić ofertę o kursy dodatkowe, np.: joga dla ciężarnych, masaż, relaksacja.
- Jeśli masz taką możliwość, możesz w swojej ofercie zawrzeć zajęcia na basenie.
- Oczywiście postaw też na zajęcia indywidualne z pacjentką.
- Jeśli zatrudnisz fachową kadrę, warto rozważyć przygotowanie i uczestniczenie w porodach domowych

Promocja to podstawa

- Strona internetowa szkoły musi być dokładna w treści i przyjazna graficznie. Koniecznie przedstaw tam swój personel. Specjaliści powinni pochwalić się swoim dorobkiem i wykształceniem (dodatkowe kursy, szkolenia, studia podyplomowe, praktyka w renomowanych szpitalach). Nie zapomnij zamieścić oferty, cennika i kontaktu do szkoły. Pamiętaj, by klientki mogły kontaktować się z tobą e-mailowo i telefonicznie.
- Na początku nie żałuj też na reklamę w mediach (np. lokalne radio, prasa, Internet).
- Intensywnie promuj swoją szkołę w serwisach społecznościowych i na branżowych oraz tematycznych portalach.
- Udzielaj się też w swojej społeczności lokalnej. Uczestnicz w spotkaniach ciężarnych, odwiedzaj szpitale, poradnie ginekologiczne, salony kosmetyczne, a nawet fryzjerów czy kawiarnie dedykowane młodym mamom.
- Współpraca z powiatową stacją sanepid
- Spróbuj podjąć współpracę z przedstawicielami tych miejsc. Ustal zasady możliwości prezentowania tam swojej oferty (np. w postaci atrakcyjnych ulotek). Jak już zaistniejesz w branży, to sukces i promocja pozostaną w rękach personelu.
- W tym przypadku niezwykle skuteczna jest tzw. poczta pantoflowa. Ważne, by przyszłe mamy miały pozytywną opinię o twojej szkole i po prostu polecały ją swoim koleżankom.

- **KOSZTY** Inwestycyjne:

- półroczny czynsz za lokal ok. 12 tys. zł
- wyposażenie (pomocze dydaktyczne, sprzęt do ćwiczeń, laptop itp.) ok. 6 tys. zł
- reklama 12 tys. Zł
- materiały dla uczestników-ksero-druk- miesięcznie ok. 200 zł

Razem: 30 tys. Zł miesięczne: lub

- czynsz za lokal ok. 2 tys. zł
- pensja dla trzech pracowników: ok. 11 tys. zł
- reklama 2 tys. zł

Razem: 15 tys. zł

DOCHÓD

- Przychody miesięczne
- (3 długie i 3 krótkie kursy grupowe w wersji podstawowej, 3 długie kursy indywidualne i 20 konsultacji) ok. 24 tys. Zł

😊???????

Szkoły refundowane przez samorządy terytorialne

- Ściśle ustalone warunki i regulaminy i standardy
- Na przykładzie dolnośląskich szkół rodzenia-
Urząd Wojewódzki
- Obecnie przygotowwany podobny program certyfikowanych szkół rodzenia

Standard Szkoły Rodzenia

TEMAT :

Edukacja przedporodowa jako wszechstronne przygotowanie kobiet ciężarnych / par do odbycia ciąży, porodu, połogu i opieki nad noworodkiem/niemowlęciem.

- OŚWIADCZENIE STANDARDOWE:

Profesjonalne przygotowanie rodziców do świadomego rodzicielstwa, do bezpiecznego odbycia ciąży, bezpiecznego i aktywnego porodu, połogu, do opieki nad noworodkiem/niemowlęciem przyczyni się do zachowania zdrowia matek, zdrowia dzieci , oraz ograniczy umieralność okołoporodową.

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

- Przekazanie wiedzy dotyczącej przebiegu ciąży, porodu, połogu oraz zasad opieki nad noworodkiem/ niemowlęciem
- Przekazanie informacji o dostępnych formach opieki medycznej w trakcie przebiegu ciąży, porodu i połogu
- Promocja zachowań sprzyjających zdrowiu matki, dziecka i rodziny
- Przygotowanie psychofizyczne kobiety do porodu i połogu
- Nauka nawiązywania kontaktu z nienarodzonym dzieckiem
- Nauka świadomego i aktywnego rodzenia, techniki oddychania i relaksacji
- Praktyczna nauka pielęgnowania noworodka/niemowlęcia
- Kształtowanie pozytywnych postaw rodzicielskich, wzmacnianie więzi pomiędzy małżonkami, rodzicami i dzieckiem
- Uwrażliwienie rodziców na możliwość wystąpienia trudności w funkcjonowaniu rodziny w okresie poporodowym - nauka radzenia sobie z nimi

UZASADNIENIE

- Edukacja przedporodowa ma ogromne znaczenie dla rodziców, którzy oczekują narodzin swojego dziecka. Dla wielu rodziców jest ona pierwszym i często jedynym źródłem aktualnej, fachowej wiedzy, przekazanej przez profesjonalistów.
- Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie szeroko pojętej edukacji okołoporodowej, pozwoli jej uczestnikom na zmianę świadomości w sprawie dbałości o stan własnego zdrowia i zdrowia dziecka, co powinno mieć wpływ na zmniejszenie patologii położniczych i wcześniactwa.
- Uczestnictwo w Szkole Rodzenia powinno przyczynić się do zmniejszenia lęków i niepokojów rodziców związanych z ciążą, porodem i położeniem oraz ułatwić aktywne uczestnictwo w porodzie i wejść bezpiecznie w nowe role rodzicielskie.

Opracowanie zawiera następujące standardy:

- I Wymagania lokalowe i wyposażenie.
- II Organizacja zajęć w szkole rodzenia.
- III Określenie uczestników.
- IV Zasady kwalifikowania uczestników.
- V Program kształcenia.
- VI Kadra dydaktyczna.
- VII Dokumentacja.
- VIII Monitorowanie programu

STANDARD nr I

Wymagania lokalowe i wyposażenie

- Podmiot dysponuje lokalem umożliwiającym realizację programu szkoły rodzenia w którym znajdują się:
  - 1 lub 2 sale do prowadzenia zajęć teoretycznych i ćwiczeń gimnastycznych o powierzchni nie mniejszej niż 5 m² dla kobiety ciężarnej z osobą towarzyszącą,
  - WC,
  - szatnia
- Pomieszczenia spełniają wymogi bezpieczeństwa i sanitarne potwierdzone pozytywną opinią Sanepidu oraz z wyposażeniem zapewniającym możliwość realizacji programu.
- W pomieszczeniu do prowadzenia zajęć teoretycznych znajdują się: - miejsca siedzące,
  - szafa zamykana na klucz, do przechowywania dokumentacji i materiałów dydaktycznych,
  - stolik do nauki przewijania i pielęgnacji noworodka / niemowlęcia,
- W pomieszczeniu do prowadzenia ćwiczeń gimnastycznych znajdują się: - krzesła lub drabinki, materace, worki „sako”, piłki, wałki, poduszki oraz aparat do pomiaru ciśnienia krwi, telefon

WSKAŹNIKI STANDARDU

- Lokal posiada pomieszczenia do zajęć teoretycznych i ćwiczeń gimnastycznych.
- Pomieszczenia dostosowane są do rodzajów realizowanych zajęć
- Pomieszczenia wyposażone są wyłącznie w meble i urządzenia do prowadzenia zajęć szkoły rodzenia spełniające wymogi bezpieczeństwa i sanitarne potwierdzone pozytywną opinią Stacji Sanitarno Epidemiologicznej.
- Dla uczestników zajęć oraz organizatorów dostępne są sanitariaty.
- Pomieszczenia są czytelnie oznakowane.
- Organizator posiada aparat do pomiaru RR oraz telefon.

MIERNIKI STANDARDU

- Lokal przystosowany do prowadzenia zajęć.
- Spełnione są warunki bezpieczeństwa.
- Aktualna opinia Sanepidu

STANDARD nr II

- Organizacja zajęć w szkole rodzenia

OPIS STANDARDU

- Kurs trwa 10 tygodni.
- Zajęcia odbywają się 2 razy w tygodniu po 2 godziny (120 minut).
- Ogólna liczba zajęć - 40 godzin w tym: - 20 godzin zajęć teoretycznych w tym ćwiczeń umiejętności, - 20 godzin ćwiczeń gimnastycznych.
- Grupa nie przekracza: - na zajęciach teoretycznych 10 kobiet ciężarnych z osobami towarzyszącymi, - na ćwiczeniach gimnastycznych 6 kobiet ciężarnych z osobami towarzyszącymi.
- Organizator szkoły rodzenia ustala harmonogram zajęć dla grupy.
  - Harmonogram otrzymuje każdy z uczestników (para).

WSKAŹNIKI STANDARDU

- Podmiot organizuje zajęcia zgodnie z harmonogramem •

MIERNIKI STANDARDU

- Zgodność realizowanych działań z opracowanym harmonogramem
Uczestnicy znają harmonogram zajęć

STANDARD nr III

- Określenie uczestników

OPIS STANDARDU

- Do szkoły rodzenia przyjmowane są kobiety od 26-28 hbd. ciąży :
  - o przebiegu fizjologicznym,
  - z problemami zdrowotnymi w okresie ciąży (indywidualny tok szkolenia)
- Ciężarnej towarzyszy osoba zgodnie z jej wyborem.

WSKAŹNIKI STANDARDU

- Do szkoły rodzenia uczęszczają kobiety z ciążą fizjologiczną lub z problemami zdrowotnymi.
- Osoby towarzyszące są wybrane przez kobiety ciężarne.

MIERNIKI STANDARDU

- Przestrzeganie kryteriów naboru uczestników

STANDARD nr IV

- Zasady kwalifikowania uczestników

OPIS STANDARDU

- Osoby zainteresowane udziałem w zajęciach szkoły rodzenia składają u organizatora:
- zgłoszenie pisemne uczestnictwa w zajęciach - załącznik nr 1,
- decyzję lekarza ginekologa/położnika dotyczącą wykonywania przez kobietę ciężarną ćwiczeń gimnastycznych - pełnego zestawu lub wybranych ćwiczeń (z określeniem których). Decyzja powinna być wydana nie wcześniej niż na 10 dni przed rozpoczęciem zajęć - załącznik nr 2.
- kartę przebiegu ciąży i ostatni wynik USG - do wglądu.

WSKAŹNIKI STANDARDU

- Kobiety zainteresowane szkołą rodzenia, składają pisemne zgłoszenia.
- Przedstawiają decyzję lekarza ginekologa/ położnika, którą organizator dołącza do prowadzonej dokumentacji.
- Kobiety okazują położnej kartę przebiegu ciąży i USG.

MIERNIKI STANDARDU

- • Przestrzeganie zasad kwalifikowania uczestników.

STANDARD nr V

Program kształcenia

OPIS STANDARDU

- Organizator opracowuje program kształcenia zawierający następujące bloki tematyczne: .
  - Cięża, - Poród, - Położ, - Noworodek/ Niemowlę, - Ćwiczenia gimnastyczne. ® Program kształcenia jest zgodny z „Ramowym programem zajęć” prowadzonym w szkole rodzenia.
- Formy prowadzonych zajęć: - zajęcia teoretyczne w tym ćwiczenia umiejętności, - ćwiczenia gimnastyczne.
- Metody prowadzenia zajęć: - wykład, - pogadanka, - dyskusja, - techniki odgrywania ról, - ćwiczenia umiejętności praktycznych, - pokaz z instruktą, - warsztaty dydaktyczne, - wycieczka do oddziału położniczego - sali porodowej.
- Środki dydaktyczne: - fantomy noworodka, - środki pielęgnacyjne, - wyprawka dla noworodka (ubranka, pieluszki, kocyk, ręcznik, wianienka) - środki dydaktyczne (plansze, prezentacje, filmy, zdjęcia itp.) - materiały edukacyjne dla uczestników (ulotki, kserokopie).
- Proporcje godzinowe: - 20 godzin zajęć teoretycznych prowadzone przez : 0 położna - 70% zajęć 0 lekarz ginekolog/położnik, lekarz pediatra/ neonatolog, psycholog lub pedagog lub socjolog - 30 % zajęć - 20 godzin ćwiczeń gimnastycznych prowadzone przez : 0 położna -100% lub 0 rehabilitant -100%

WSKAŹNIKI STANDARDU

- Organizator opracowuje program kształcenia uwzględniając bloki tematyczne zgodne z „Ramowym programem zajęć prowadzonym w szkole rodzenia”.
- Program kształcenia uwzględnia różnorodne formy zajęć.
- Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem różnych metod nauczania i środków dydaktycznych. • Zajęcia są właściwie podzielone pomiędzy poszczególnych wykładowców, uwzględniając ich kwalifikacje i kompetencje

MIERNIKI STANDARDU- Program opracowany jest zgodnie ze standardem i „Ramowym programem tematów zajęć prowadzonym w szkole rodzenia”.

STANDARD nr VI

- Kadra dydaktyczna

OPIS STANDARDU

- W szkole rodzenia zatrudnione są osoby:
  - położna - z ukończonym kursem z zakresu organizowania i prowadzenia szkoły rodzenia,
  - lekarz ginekolog/położnik,
  - lekarz pediatra/ neonatolog,
  - psycholog lub pedagog lub socjolog,
  - mgr rehabilitacji - gdy położna nie prowadzi ćwiczeń gimnastycznych, posiadający doświadczenie w prowadzeniu zajęć w szkole rodzenia.

WSKAŹNIKI STANDARDU

- Zajęcia w szkole rodzenia prowadzone są przez osoby z właściwymi kwalifikacjami z uwzględnieniem posiadanych kompetencji zawodowych i doświadczenia w prowadzeniu zajęć.

MIERNIKI STANDARDU

- Kwalifikacje i kompetencje zatrudnionych osób.

STANDARD nr VII

- Dokumentacja

OPIS STANDARDU

- Podmiot zobowiązany jest do prowadzenia następującej dokumentacji:
  - dziennik zajęć część I i II
  - załącznik nr 3 - indywidualna karta uczestnika
  - załącznik nr 4 - ankiety ewaluacyjne
  - załącznik nr 5 - harmonogramy zajęć.
- Podmiot ma obowiązek umożliwić przeprowadzenie wizytacji.

WSKAŹNIKI STANDARDU

- Podmiot prowadzi dokumentację zgodnie ze standardem.
- Dokumentowanie zadań umożliwia monitorowanie ich realizacji.
- Zapewnione są warunki przechowywania dokumentacji zgodnie z Ustawą o Ochronie Danych Osobowych.

MIERNIKI STANDARDU

- Sposób prowadzenia, przechowywania i archiwizowania dokumentacji prowadzonej w szkole rodzenia.

STANDARD nr VIII

Monitorowanie programu

OPIS STANDARDU

- Systematycznie badana jest i doskonalona skuteczność realizowanego programu.
- Sprawozdania z działalności szkoły rodzenia przekazywane systematycznie raz na 6 miesięcy do Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

WSKAŹNIKI STANDARDU

- W monitorowaniu programu wykorzystywane są: - ankieta satysfakcji, - ocena efektów prowadzonego programu (kursu) dokonywana przez prowadzących na podstawie ustalonych wcześniej wskaźników osiągnięcia celów.

MIERNIKI STANDARDU

- Zgodność realizacji zajęć z programem i harmonogramem.
- Znajomość programu i harmonogramu zajęć przez uczestników.
- Frekwencja na zajęciach nie mniejsza niż 75%.
- Stopień satysfakcji uczestników powyżej 3 w skali od 1 do 5

- **BLOK -I - CIAŻA**
- Cel Przygotowanie kobiet ciężarnych do zachowania zdrowia w ciąży, prawidłowego odżywiania, nawiązania dialogu z nienarodzonym dzieckiem, samoobserwacji.

Treści nauczania:

1. Zdrowie w ciąży: - jak zmienia się wygląd, upodobania i samopoczucie kobiety w ciąży, - higiena skóry, włosów, stóp, jamy ustnej, - ubiór, obuwie, - higiena intymna, - aktywność fizyczna, sen i wypoczynek, - pozycje ciała podczas wykonywania czynności dnia codziennego, - aktywność zawodowa, - seks w ciąży, - używki i nałogi, - zachowania których powinna unikać kobieta ciężarna, - prawidłowe relacje w rodzinie.
2. Odżywianie: - przyrost masy ciała, - wpływ odżywiania w okresie ciąży na zdrowie kobiety i zdrowie dziecka, - jakość i dobór spożywanych produktów żywnościowych w ciąży, - produkty niewskazane w ciąży.
3. Dolegliwości ciążowe - jak sobie z nimi radzić: - mdłości i wymioty, - zgaga, - wzdęcia, - zaparcia, - żylaki kończyn i hemoroidy, - obrzęki, - rozstępy, - bezsenność, - bóle głowy, - bóle kręgosłupa, - skurcze mięśni, - zapalenie pęcherza moczowego, - zasady postępowania w sytuacji pojawienia się dolegliwości.
4. Rozwój dziecka w wewnątrzmacicznej fazie rozwoju - nawiązanie dialogu z dzieckiem: - zapłodnienie, - rozwój dziecka od poczęcia do chwili narodzin, - rozwój emocjonalny dziecka w fazie życia łonowego, - sposoby nawiązania dialogu z nienarodzonym dzieckiem.
5. Opieka prenatalna, narodziny zdrowego dziecka: - diagnostyka w opiece przedkoncepcyjnej, - czynniki mające wpływ na zdrowie kobiety ciężarnej i jej dziecka, - świadczenia medyczne wykonywane przez lekarza, położną, - badania diagnostyczne i konsultacje medyczne.

- **Wykaz umiejętności**

W wyniku realizacji nauczania kobieta ciężarna i osoba towarzysząca powinni:

- wiedzieć jak zmienia się wygląd i upodobania kobiety w ciąży,
- wiedzieć jak dbać o higienę ciała,
- wiedzieć, dlaczego ważna jest aktywność fizyczna w ciąży,
- wiedzieć jakich używek i jakich zachowań powinna unikać kobieta ciężarna,
- znać prawidłowe przyrosty masy ciała w ciąży,
- wiedzieć jaki wpływ na zdrowie kobiety ciężarnej i jej dziecka ma odżywianie,
- wiedzieć jakie składniki odżywcze powinna zawierać prawidłowa dieta oraz jakie produkty nie są wskazane w ciąży,
- wiedzieć jakie dolegliwości pojawiają się w ciąży i jak sobie z nimi radzić,
- znać istotne etapy rozwoju dziecka w łonie matki,
- nawiązać kontakt z nienarodzonym dzieckiem,
- wiedzieć jakie badania diagnostyczne są obowiązkowe w okresie ciąży i jakie mają znaczenie dla zachowania zdrowia matki i zdrowia dziecka.

BLOK II- Poród

- Cel : Zapoznanie kobiety ciężarnej /pary z fizjologicznym przebiegiem porodu, przygotowanie odbycia bezpiecznego, aktywnego porodu oraz udzielania wsparcia rodzącej podczas porodu.

Treści nauczania

1. Zwiastuny zbliżającego się porodu

- zgłoszenie się do porodu:
- objawy, które sygnalizują o zbliżającym się porodzie,
- kiedy koniecznie należy się zgłosić do szpitala,
- procedura przyjęcia rodzącej w szpitalu,
- jakie dokumenty i wyniki badań musi ciężarna okazać przy przyjęciu w szpitalu,
- co należy zabrać jadąc do szpitala : na czas porodu, na czas pobytu w szpitalu matki i dziecka.
- stany nagłej gotowości wymagające hospitalizacji.

2. Przebieg porodu fizjologicznego:

definicja porodu fizjologicznego,

- I okres porodu,
- II okres porodu,
- III okres porodu,
- IV okres porodu.

3. Poród aktywny:

- pojęcie porodu aktywnego,
- korzyści dla matki i dziecka wynikające z aktywnego rodzenia,
- pozycje stosowane w I i II okresie porodu.

4. Poród rodzinny:

- wspólna decyzja dotycząca udziału w porodzie,
- rola i zadania osoby towarzyszącej podczas I i II okresu porodu,
- zakres i zasady udzielania wsparcia rodzącej.

5. Naturalne i farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego:

- sens bólu porodowego,
- jakie czynniki mają wpływ na odczucia bólowe podczas porodu,
- naturalne metody łagodzenia bólu porodowego: oddychanie torem przeponowym, woda, masaż, TENS,
- farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego: leki przeciwbólowe i rozkurczowe, - znieczulenie zewnątrzoponowe ciągłe (ZZO), - znieczulenie podpajęczynówkowe,
- inne rodzaje znieczuleń

Wykaz umiejętności

W wyniku realizacji nauczania kobieta ciężarna i osoba towarzysząca powinni:

- znać objawy zbliżającego się porodu,
- wiedzieć kiedy koniecznie należy zgłosić się do szpitala,
- znać procedurę przyjęcia do szpitala,
- wiedzieć jakie wyniki badań i dokumenty mają zabrać do szpitala,
- znać definicję porodu,
- znać okresy porodu i ich przebieg,
- zastosować aktywne pozycje w I i II okresie porodu,
- wiedzieć jaka jest rola i jakie są zadania osoby towarzyszącej podczas I i II okresu porodu,
- wiedzieć jaki jest sens bólu porodowego,
- znać naturalne metody łagodzenia bólu porodowego,
- znać wady i zalety znieczulenia zewnątrzoponowego, podpajęczynówkowego i innych znieczuleń

BLOK III - Połóg

- Cel Przygotowanie położnicy i ojca dziecka do okresu połogowego, do rozwiązywania problemów, które mogą pojawić się po przyjściu dziecka na świat, do karmienia piersią, do świadomego planowania kolejnej ciąży.

Treści nauczania

1. Połóg - zmiany ustrojowe, powrót płodności: - definicja połogu, - zmiany ogólnoustrojowe, - zmiany w obrębie narządów płciowych, - pielęgnacja ciała, piersi, krocza, rany krocza po porodzie, rany po cięciu cesarskim, - ponowne podjęcie czynności przez jajniki, - antykoncepcja, - odżywianie matki podczas karmienia.
2. Psychiczne aspekty okresu połogowego: - zmiany emocjonalne i psychiczne, - wpływ porodu na psychikę kobiety, - objawy świadczące o konieczności szukania fachowej pomocy.
3. Role rodzicielskie: - rola matki, - rola ojca, - rola dziadków.

4. Uczymy się karmić piersią:

- korzyści zdrowotne dla matki i dziecka,
- składniki pokarmu,
- anatomia piersi,
- fizjologia wytwarzania pokarmu,
- zmienność pokarmu,
- zasady prawidłowego przystawiania dziecka do piersi,
- wskaźniki skutecznego karmienia piersią,
- pozycje karmienia noworodka / niemowlęcia,
- karmienie piersią w pierwszych dniach po porodzie.

5. Problemy z karmieniem piersią:

- nawał pokarmu,
- uszkodzone brodawki,
- zastój pokarmu,
- zapalenie piersi,
- kryzysy laktacyjne,
- odciąganie i przechowywanie pokarmu,
- karmienie alternatywne,
- karmienie piersią podczas choroby matki i dziecka,
- wsparcie rodziny.

- **Wykaz umiejętności**

W wyniku realizacji nauczania kobieta ciężarna i osoba towarzysząca powinni:

- wiedzieć jakie zmiany ustrojowe pojawiają się w połogu,
- znać zasady pielęgnowania ciała i odżywiania się podczas karmienia piersią,
- znać metody zapobiegania ciąży,
- umieć rozpoznać występujące zmiany psychiczne w połogu oraz rozpoznać objawy świadczące o konieczności szukania pomocy,
- wiedzieć jakie role pełnią poszczególni członkowie rodziny,
- znać korzyści płynące z karmienia piersią dla matki i dla dziecka,
- wiedzieć jak wytwarza i zmienia się pokarm,
- znać zasady prawidłowego przystawiania dziecka do piersi w różnych pozycjach,
- znać wskaźniki skutecznego karmienia piersią,
- znać przyczyny występowania zaburzeń podczas karmienia piersią,
- wiedzieć w jaki sposób zapobiegać problemom laktacyjnym

BLOK IV - Noworodek/ Niemowlę

Cel Przygotowanie rodziców do opieki i pielęgnacji noworodka /niemowlęcia, do rozpoznawania reagowania na niepokojące stany u dziecka, do zapewnienia mu miłości, troski bezpieczeństwa oraz tworzenia szczególnych więzi z niemowlęciem.

Treści nauczania

1. Przygotowanie mieszkania i wyprawki dla noworodka:
  - warunki higieniczne pokoju w którym będzie przebywało dziecko,
  - urządzenie pokoju, miejsca dla noworodka,
  - ubranka dla noworodka,
  - przybory do pielęgnacji noworodka, (wanienska, - łóżeczko, - wózek, - fotelik samochodowy).

- 2. Pielęgnacja noworodka:** - wygląd noworodka po urodzeniu, - codzienna pielęgnacja skóry, - sposoby pielęgnacji zmian skórnych: rumień, sucha skóra, potówki i inne zmiany,
- pielęgnacja oczu, nosa, jamy ustnej, uszu, pośladków, pępka, paznokci, narządów płciowych, pośladków, - zmiana pieluszek,
  - objawy działania hormonów matki na noworodka,
  - kolka jelitowa, - ulewanie, czkawka, - odbijanie powietrza,
  - Napięcia posturalne –rozluźnienie obręczy barkowej- masaż noworodka
  - odczyn po szczepieniu BCG,
  - werandowanie i spacer (ubieranie dziecka w domu i na spacer),
  - pomiar temperatury ciała,
  - układanie dziecka do snu, - układanie noworodka na brzuszku - korzystna pozycja w okresie czuwania,
  - zmysły noworodka,
  - zabawki,
  - pierwsze dni w domu, poznawanie dziecka,
  - organizacja życia rodzinnego,
  - płacz jako forma komunikacji noworodka z rodzicami,
  - zaspakajanie potrzeb noworodka.

3. Pokaz kąpieli noworodka: - rola codziennej kąpieli, - przygotowanie miejsca do kąpieli, - dobór niezbędnych akcesoriów do kąpieli, - technika kąpieli, - zastosowanie środków pielęgnacyjnych.
4. Pierwsze dni dziecka: - pierwsze minuty po przyjściu noworodka na świat - odpiętnienie i oznakowanie, - ocena stanu noworodka wg skali Apgar, - pierwsze badanie lekarskie, - odruchy noworodkowe, - stolce, - badania przesiewowe, - szczepienia ochronne, - żółtaczką fizjologiczną, - fizjologiczny spadek masy ciała, - profilaktyka stawów biodrowych, - opieka nad noworodkiem w szpitalu.

Wykaz umiejętności - W wyniku realizacji nauczania kobieta ciężarna i osoba towarzysząca powinni:

- wiedzieć w jaki sposób przygotować mieszkanie i pokój dla dziecka,
- wiedzieć jakie ubranka i przybory pielęgnacyjne przygotować dla noworodka,
- wiedzieć jak pielęgnować poszczególne części ciała dziecka,
- znać działanie hormonów matki na dziecko,
- rozpoznać kolikę jelitową i zastosować środki zaradcze,
- ubrać dziecko na spacer dostosowując ubiór do temperatury powietrza,
- wiedzieć w jaki sposób układać dziecko do snu,
- komunikować się z noworodkiem oraz znać sposoby zaspakajania jego potrzeb,
- przygotować miejsce i przybory toaletowe do kąpieli,
- wykonać kąpiel z zastosowaniem środków pielęgnacyjnych,
- znać elementy pierwszego badania lekarskiego,
- znać odruchy noworodka,
- wiedzieć jakie szczepienia ochronne i badania przesiewowe wykonywane są w pierwszych dniach życia dziecka,
- znać stany przejściowe u noworodka.

• BLOK V - Ćwiczenia gimnastyczne

Cel: Wzmocnienie kondycji fizycznej i psychicznej kobiet ciężarnych, nabycie umiejętności oddychania w poszczególnych fazach porodu, sprawnego rozluźniania się oraz czynnego i świadomego odbycia porodu.

Treści nauczania

1. Ćwiczenia oddechowe: - I, II faza porodu, - faza przejścia, - II okres porodu.
2. Ćwiczenia ogólnokształtujące,
3. Ćwiczenia uelastyczniające mięśnie krocza i dna miednicy,
4. Ćwiczenia przeciwzakrzepowe,
5. Ćwiczenia korygujące postawę,
6. Trening relaksacji,
7. Nauka markowanego wypierania dziecka od 38 hbd.

Wykaz umiejętności: W wyniku realizacji ćwiczeń gimnastycznych kobieta ciężarna powinna:

- uzyskać lepszą wydolność krążeniowo-oddechową,
- wykształcić adaptację organizmu do oddychania torem przeponowym bez oznak hiperwentylacji,
- stosować różne sposoby oddychania w I i II fazie porodu oraz w II okresie porodu,
- stosować ćwiczenia przeciwzakrzepowe,
- napinać i rozluźniać mięśnie krocza i dna miednicy,
- stosować ćwiczenia pozwalające na szybką regenerację mięśni, które biorą udział w akcji porodowej oraz uzyskać odprężenie psychiczne między skurczami.

Edukacja kobiet ciężarnych prowadzona przez Położną Poz

- Założenia programowe jak wcześniej
- Lokal jak wcześniej
- Indywidualne lub grupowe
- Rozliczanie wizyt z NFZ- bardzo dokładnie- kontraktowanie
- Nie ma obowiązku wykonywania innych czynności typu ważenie, inne pomiary np. RR
- Każdorazowo podpis pacjentki przy danym realizowanym temacie
- Początkowo od 22 tyg ciąży 1x w tygodniu spotkania
- Od 32 tyg. 2x w tygodniu
- Możliwość spotkań do porodu
- Przygotowanie do opieki po porodzie dzięki spotkaniom indywidualnym po zakończeniu grupowych, lepiej poznajemy pacjentkę daje też to lepszy kontakt , rozpoznanie potrzeb, psychiki oraz edukacja ciężarnej prowadzonej przez położną gwarantuje zaufanie do położnej i bardzo dobrą współpracę po porodzie.
- Ćwiczenia jak w poprzednich
- Możliwość podejścia holistycznego do opieki okołoporodowej.
- Praca z blizną po porodzie przez c.c, taping przepukliny kresy białej,
- Opieka laktacyjna
- Dostępność 24h , niedziele i święta
- Problem z zastępstwem na indywidualnej praktyce

Ćwiczenia

- Przygotować , zareklamować swoją działalność w postaci szkoły rodzenia lub edukacji ciężarnych prowadzonych przez położną poz
- Formy reklamy
- Przygotowanie konspektów w podstawowych tematach

Omawianie konspektów